

BOLU İLİNDE GELENEKSEL KADIN BAŞLIKLARI

Doç. Dr. Melda Özdemir

Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi
El Sanatları Eğitimi Bölümü
Dekoratif Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
meldaozdemir@gmail.com

ÖZET

Folklorik Kadın kıyafetleri Türk kültürünün en zengin ve gösterişli dallarından biridir. Geleneksel Türk el sanatları içinde önemli bir yeri olan kadın başlıkları da yüzyıllardır geleneksel Türk giyim-kullanımının vazgeçilmez bir parçası olmuştur; kadın kıyafetlerinde sıkça kullanılmaktadır.

Günümüzde değişen yaşam şartları, teknolojik ilerlemeler ve moda gibi faktörlerle folklorik giysiler birkaç ilçe ve kırsal alanla sınırlı durumda kalmıştır. Bu nedenle bu kıyafetlerin belgelenmesi ve yaygınlaştırılması önem taşımaktadır.

Bu çalışmada; Bolu ili Dörtdivan, Kıbrısçık, Mudurnu ilçelerinde tespit edilen kadın kıyafetlerinde yer alan kadın başlıkları araştırma kapsamına alınmıştır. Araştırmanın amacını; özgün niteliklere sahip kadın başlıklarının renk, motif, kompozisyon ve kullanım özelliklerinin belirlenmesi olmaktadır. Geleneksel kadın başlıklarının günümüzdeki durumu yöre halkı ile yapılan karılıklı görüşme, inceleme ve yazılı kaynak araştırmaları sonucu belirlenmiştir. Araştırma yöresinde karılıklı görüşme yöntemi uygulanarak başlıkların, kullanım özellikleri, renk, desen ve kompozisyon özellikleri yöre halkından sağlanan bilgiler, yerinde yapılan gözlem ve incelemelerle tespit edilerek, foto rafları çekilmiştir ve kamera kaydı yapılarak belgelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bolu, El Sanatları, Kadın Başlığı

TRADITIONAL WOMEN HEADDRESSES IN BOLU

ABSTRACT

Folkloric Women costumes are one of the richest and most ostensive aspects of Turkish culture. Specifically, woman headwears, which occupy a considerable position within traditional Turkish handicrafts, have been an integral part of the traditional Turkish clothes, and been often used for women's dresses for centuries.

Today, what with factors such as changing living conditions, technological progress and fashion, folk costumes now remain limited to a few counties and villages. It is therefore of significance to document these costumes and to preserve them as a living tradition.

This study covers woman headwears on traditional woman clothes identified in Dörtdivan, Kıbrısçık, Mudurnu County of Bolu Provinces. The aim of the study is to identify peculiar woman head wear in such aspects as features of usage of the head wears, instrument, color, motives and composition features. Historical development and current status of traditional woman head wears was determined through face-to-face interviews with the inhabitants in the region and examination of written sources. Features of usage of the head wears, features of color, design and composition were documented through the information gathered from the inhabitants of the region with the method of interview, observations and examinations, and photography for them were taken and recorded in the tape.

Keywords: Bolu, Handicrafts, Costume, Woman Head Wear.

GİRİŞ

Kadın baelıkları, gemi yüzyıllar için de olu up günümüze kadar gelmi , giyim-ku am kültürünün önemli bir bölümünü olu turmu tur.

Türk kadınları, Orta Asya ve Anadolu tarihi boyunca çok e itli form ve ölçülerde baelıklar kullanmı lardır. Bazen sade bazen de ihti amlı olan bu baelıklar, sosyo- ekonomik ve kültürel düzeyde farklılıklar göstermi ama kadınlar hangi sınıfa mensup olurlarsa olsunlar giysilerini tamamlayan bu aksesuardan vazgeçememi lerdir. Gelir düzeyi yüksek kadınlar baelıklarını sorgu, enselik, ba i nesi ve e itli mücevherlerle süslerken di erleri bunu boncuk, ku tüyü, renkli mendil veya tülbentlerle yapmı lardır.

Anadolu'da co rafi konumundan ötürü pek çok kültürün ya adı ı bilinmektedir. Bu kültürel zenginlikten giyim ürünleri ve tarzları da etkilenmi , dünyanın hiçbir yerinde rastlanmayacak ölçüde bir e itlilik olu mu tur. Özellikle Osmanlı mparatorlu unun bütün din ve kültürleri kucaklayan birle tirici tutumu da bu e itlili e fırsat vermi tir. Baelıklar giyim ku ama uygun olarak kullanılan çok önemli ve vazgeçilmez bir aksesuar haline gelmi , giyilen giysinin rengine, ekline ve dokuma türüne göre e itlilik göstermi tir. Saraylı kadınların, azınlıkların ve sıradan kadınların kullandıkları baelıkların farklılı ı da bu e itlili i artırmı tir.

Geleneksel Türk baelıkları ya adı ı zamanın ve yörenin bütün özelliklerini gemi ten günümüze kadar ta ıyabilmi tir. Baelıklar yine bölgelere göre adları aynı olsa da ekil ve süslemelerde farklılıklar göstermektedir. Baelıkların biçimleri ve süsleri bunları giyenlerin sosyal durumunu da belirlemeDBu91 -1.725149(i)TC2 1 Tf0 Tc 3.05 3TT2 1 Tf0.00an ve rif6Rx@u(6Ray

Eski ehir, güneyinde Ankara, do usunda Çankırı, kuzeyinde Zonguldak ve kuzey do usunda Karabük yer almaktadır.

Bolu ili geçmi ten günümüze geleneksel dokumalar, a aç i leri, oylar, geleneksel kıyafetler v.b gibi el sanatlarının yanı sıra Türk mutfa ı ve do a güzellikleri ile tanınan önemli turizm beldelerindedir.

Bolu ilinde geleneksel kıyafetler aynı zamanda birer el sanatı örnekleridir. Kadınlar giyecekleri kıyafetleri yıllarca kendi dokuma tezgahlarında el eme i göz nuru dökerek dokumu lar hatta ihtiyaç fazlasını satarak evlerinin geçimlerine de katkıda bulunmu lardır. Kıyafetlerini aksesuarlarla süslemi ler duygu ve dü üncelerini nakı la, oya ile dile getirmi lerdir. Ancak bu gelene in son örnekleri, dü ünlerde ve di er törenlerde, göreneklerini ya atmaya çalı an kırsal toplumlarda, aslına sadık kalma korkusu olmaksızın kullanılarak, aile koleksiyonlarında ve müzelerde korunarak gelece e ta nmaktadır. Bu açıdan bakıldı nda kaybolmaya yüz tutmu bu kültür de erlerinin ara tırılması günümüze ula ılabilen örneklerinin tespit ve muhafaza edilmesi, sistemli olarak incelenmesi ve belgelenmesi gelecek ku aklara tanıtılması açısından gereklidir.

Bu çalı mada Bolu il merkezinde ba lıklara rastlanmadı ı için Bolu'nun Dörtdivan, Mudurnu ve Kırbrısık ilçelerinde geleneksel kadın ba lıkları ile ilgili ara tırma yapılmı tır.

YÖNTEM

Geleneksel kadın başlıklarının günümüzdeki durumu yöre halkı ile yapılan karılıklı görüşme, inceleme ve yazılı kaynak araştırmaları sonucu belirlenmiştir.

Çalışma 2006 ve daha sonra 2007 yılı içinde yörede yapılan gözlem, inceleme ve görüşmelerle gerçekleştirilmiştir. Araştırma yöresinde karılıklı görüşme yöntemi uygulanarak başlıkların, kullanım özellikleri, kullanılan gereçler, renk, desen ve kompozisyon özellikleri yöre halkından sağlanan bilgiler, yerinde yapılan gözlem ve incelemelerle tespit edilerek, foto rafları çekilmi ve kamera kaydı yapılarak belgelenmiştir.

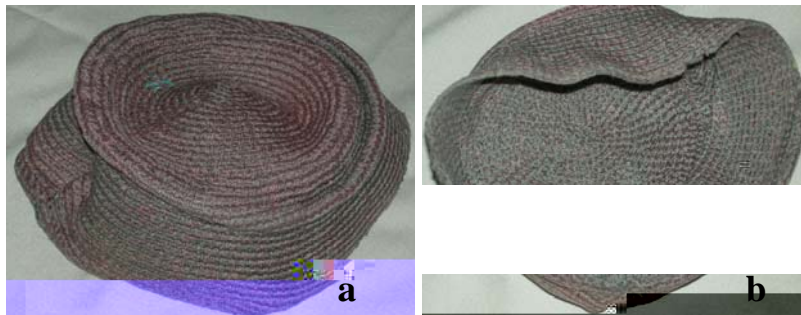
Araştırma kapsamına alınan giysilerin kullanım özellikleri, model özellikleri, kullanılan kumaşlar, süsleme teknikleri, renk, desen ve kompozisyon özellikleri başlık örnekleri sahiplerinden alınan bilgilerle tespit edilmiştir.

BULGULAR

Dörtdivan İlçesi'nde Başa Bağlanan ve Takılan Geleneksel Giysi Parçaları

Dörtdivan ilçesinde geleneksel kadın giyiminde başta çeki sarılı altınlı fes ve baş örtüsü olarak çember kullanıldığı belirtilmektedir (ekil 6).

Fes; Yöre halkı geçmişte çuha kumaş kalıpla şekillendirilmi tepeli kısmı püsküllü fesler kullanıldığı söylenmektedir. Günümüzde ise gelin almanın ertesi günü duvak günü denilen günde fes giyilmektedir. Yün iplikle sık iğne örme tekniği ile yapılan fesler, yuvarlak tepeli ve ince uzun yan parça olmak üzere iki kısımdan oluşmaktadır. Fes sert durması için örüldükten sonra kolalanmaktadır. Fes'in alın kısmına yazmadan "çeki" denilen örtü sarılmaktadır. Çekinin uçları fesin arkasından içeri sokularak gizlenmektedir. Çekinin üzerine de alın altınları konulmaktadır. Alın altınları ailenin maddi durumuna göre sayısı değişen kırmızı kurdeleye dizilen küçük altın liralardan oluşmaktadır. Eskiden fesin üzerinde üç adet altın para varsa buna "baskuluklu fes" denildiği belirtilmektedir. Fes nişanlanınca takılmakta ve ölene kadar çıkarılmamaktadır. Fes üzerine çember örtülmektedir. Ancak genç kızlar fes takmamaktadırlar (ekil 1).

Şekil 1. Fes, önden görünümü(a), fesin içi (b)

Şekil 2. Fes ve çeki

Şekil 3. Çeki'nin fes'e bağlanması

Çeki; Genellikle kırmızı rengin tercih edildiği çeki tülbent, yazma türünde kuma tan yapımı baş örtüsünün fes'in alın kısmına bağlanması ve uçlarının fesin içine saklanması ile kullanılan bir örtüdür. Çekinin üzerine sayısı maddi duruma bağlı olarak altın paralar takılmaktadır (Şekil 2,3).

Baş altınları; Kırmızı kurdele ya da bükülmüş ince kumaşa aralıklarla geçirilen altın liralara fes'in alın kısmına, çeki üzerine yerleştirilmekte ve arkadan bağlanmaktadır (Şekil 4).

Çember; Pamuk ipliği ile bez ayağı tekniğiyle yapılan kare formundaki dokuma parçası üzerine ipek iplik ile süzeni (zincir iği) tekniğiyle işlenen bir baş örtüsü çeşididir. Baş örtüsünün yöredeki adı "çember"dir. Genellikle baş örtüsünün merkez kenar ve köşelerinde yer alan motifler bitkisel ve geometrik motiflerden oluşmakta ve çoğunlukla yeşil, turuncu ve sarı ipek ipliklerle işlenmektedir. Çember baş örtüsünün kenarları istenirse bağ olarak saçak, püskül, firkete oyası ya da Kastamonu çarşaf bağlama tekniğiyle temizlenmekte ve süslenmektedir. Günümüzde çember'in püsküllerinde sim iplik kullanılmaktadır. Çember çene altından dolanarak başın tepesinde bağlanmaktadır (Şekil 5,6).

Örtme; Pamuk dokuma düz beyaz renkli baş örtüsüdür. Kına gecesi gelinin başına örtülerek kınası yapılmaktadır. Örtme üzerine işlenmektedir. Ayrıca düğün çıkarken de örtme bağlanmaktadır. Çarşıya ya da köyden köye giden kadınlar başlarına örtme örtmektedirler.

Şekil 4. Ba altınlarının fes'e yerleştirilmesi

Şekil 5. Çember (ba örtüsü)

Şekil 6. Dörtdivan ilçesi kına gecesi başlığı

Kıbrısçık İlçesi'nde Başa Bağlanan ve Takılan Geleneksel Giysi Parçaları

İçerde kullanılan kadın kıyafetlerinde baş süslemesi olarak, fes, tepelik (taka), çeki, çevre, çember veya nakı lı yazma kullanılmaktadır. Üzerine tepelik dikilen fesin etrafına çekinin başlanması ve örtünün örtülmesi ile baş süslemesi tamamlanmaktadır. (ekil 14,16).

Fes: Fes kırmızı renkli keçe kumaştan tek parça olarak kalıba germe tekniği ile yapılmaktadır. Fesin yanak bölgesine gelen kısımlarından 10cm. uzunluğunda 1cm. genişliğinde bezden dikilmiş çenede başlamak için "çene başı" denilen bir uzun erit dikilerek kullanılmaktadır (ekil 8). Fes'in altına gelen bölümüne bir sıra olu turacak şekilde 20 ile 30 arasında beşerli, onarlı altın paralar dizilmekte ve altın sırasını ortalayacak şekilde bir tane 20'lik altın para dikilmektedir.

Tepelik: Kadın fesleri üzerine dikilen veya doğrudan doğruya saç üzerine yerleştirilen tepelik, çounlukla gümüşten ya da altından yapılan bir baş süslemesidir. Fesi tamamen ya da kısmen örten tepelikler çounlukla düz, kubbeli ya da tas biçiminde yapılmaktadır. Ayrıca bu tepeliklerin üzeri çeşitli şekillerde süslenmektedir. Kıbrısçık'ta gümüş tepelik kare formunda olup kenar uzunluğu 13cm ve kalınlığı 1cm'dir. Tepelikin üzeri kabartma tekniği ile bitkisel desenlerle süslenmiş görülmektedir. Tepelikin önünde, tepelikin yapıldığı madenlerden oluşan zincirler ve bu zincirlere başlı ekonomik güce göre değerli en değerli altın ve gümüş paralardan oluşan süs takıları bulunmaktadır. Tepelikin önünden sarkan zincirler özgürlük ve başımsızlığı ifade ederken, ucundan sarkan paralar bolluk ve bereketi ifade etmiş söylenmektedir (ekil 9,10).

Takka: Değerli motiflerde dövme olarak yapılan gümüş tepelikin fes üzerine dikilmesi ve çekinin fes etrafına başlanması baş giysisinin bütünüdür. Takka çuha fes üzerine dikdörtgen biçimde hazırlanmış gümüş tepelik ve çekinin dikilmesi ile yapılmaktadır. Çeki oyasızdır ama oyalı olanları da bulunmaktadır. Kıbrısçık ilçesinde genç kızların ancak evlendikten sonra takka takabildikleri belirtilmektedir (ekil 11).

Şekil 8. Fes

Şekil 9. Tepelik

Şekil 10. Tepelik ve fes Şekil 11. Takka ve tepelik

Çeki: Kırmızı renkli olan al çekinin kullanım amacı fesi tutmaktır ve yörede çekiye “al çeki” de denmektedir. Genellikle ipekli kuma tan yapılmaktadır. Geçmişte yanlardan kâkül çıkarıldı 1, arkada ise çok örgülü saçlar oldu u söylenmektedir. Çeki, ipekli veya pamuklu el dokuması kuma tan yapılmaktadır. Çeki fes’in üzerine gelinler tarafından bağlanmaktadır. Fes’in ön kısmını kapatacak biçimde katlanarak iki ucu takkanın arkasından bağlanmaktadır ve böylece takkanın baştan dümesi engellenmektedir. Kıbrısçık’da kızlar “dallı çeki” adında etrafında çiçek olan çekileri takmaktadırlar ama çeki katlandı ı için çiçekleri görülmemektedir. Yörede gelinler kırmızı çeki kullanırken kızlar bordo renkli dallı çeki adında etrafında çiçek olan fakat katlandıklarında çiçekleri görülmeyen çekileri kullanmaktadırlar. Geçmişte gelinlerin düünlerinde başlarına örtülen ipekli saten kuma tan hazırlanan kırmızı tütekleri düünden sonra üçgen olarak ikiye bölerek, çeki olarak kullandıkları belirtilmektedir. Günümüzde üçgen formundaki çekiler kendi etrafında katlandıktan sonra önde alından, arka enseye kadar fesin etrafından dolandırılarak, arkadan çapraz olarak geçirilmekte ve önde çene altında bağlanmaktadır (Şekil 12).

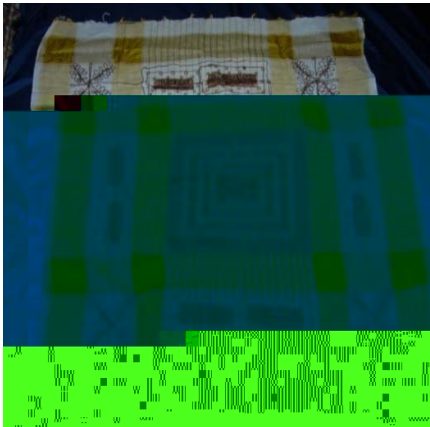
Şekil 12. Çeki'nin genel görünümü (a), çeki'nin kullanımı (b).

Çember: Çemberler ince pamuk ya da ipek dokumalardan kare biçiminde örtülerdir. Çemberlerin kenarlarına istenirse baki olarak oya, boncuk, saçak ve püskül yapılabilir (Önder 1998,52). Daha çok yaşlı kadınlar tarafından kullanılan çember, üçgen şekilde

katlanarak iki ucu çene altından dola tırılıp tepeli in üzerinden ba lanmakta veya tepeli in altından yüzün sol veya sa tarafından sıkı tırılmaktadır. Örnekte görülen çember, pamuklu kuma tan, bez aya ı dokuma tekni i ile yapılmı tır. Kare formundaki ba örtüsünün üzeri ipek iplikle suzeni tekni i kullanılarak geometrik veya bitkisel motiflerle süslenmi tir (ekil 13). Pamuklu ve ipekli dokumadan üretilen çemberlerin üzeri ipek iplikle i lenmekte ve üçgen formda katlanarak iki ucu çene altından dolandırılarak tepeli in üzerinden ba lanarak kullanılmaktadır. Bir di er yöresel kullanım ekli ise ba a örtülen çember yüzün sa veya sol tarafına sıkı tırılmasıdır.

Nakışlı yazma (Çember): Beyaz renkte pamuklu veya el dokuması kuma üzerine kanaviçe i lenerek kullanılan ba örtüsüdür. Genellikle çiçek motifleri kullanılır. Nakı lı yazmanın çevresi firkete veya tı ile yapılan oyalarla çevrilidir. Nakı lı yazmada kullanılan çiçek desenlerinin adları; kabak çiçe i, mozak gülü, karanfil vb. dir. Nakı lı yazma üçgen ekinde katlanarak iki ucu çapraz çene altından geçirilerek gümü tepeli in üstünden ba lanır. Di er ba lama ekinde ya lılarda çene altında bir ucun di er uca sıkı tırılması eklindedir. Kıbrısçı ın bazı bölgelerinde çember yerine çe itli motiflerle i lenen ve kenarları pul oyalı olan nakı lı yazmanın kullanıldı ı dikkati çekmektedir. Kare formda, çiçek desenli ve kenarları pullu oyalı olan çevreler kızlar tarafından kullanılmaktadır. Üçgen biçiminde katlanan çevre, en geni yeri ba ın tepe kısmına gelecek ekilde yerle tirilerek çene altından dolanarak ve ba ın üstünde ba lanarak kullanılmaktadır (ekil 15).

Tel Kırma: Tel kırma i lemeli çemberler kullanılmaktadır. Çemberler açık biçimde takkanın üzerine oturtulmaktadır. Yanlara sarkan iki ucu ensede i ne ile tutturulmaktadır. Bunun yanı sıra açık bırakarak da kullanılmaktadır (ekil 17).

Şekil 13. Çemberin genel görünümü

Şekil 14. Kıbrısçık İçesi Gelinba ı

Şekil 15. Nakı lı yazmanın genel Görünümü

Şekil 16. Kıbrısçık İlçesi Geleneksel Kadın Ba lı ı

Şekil 17. Tel kırmanın genel görüntüsü

Mudurnu İlçesi'nde Başa Bağlanan ve Takılan Geleneksel Giysi Parçaları

Mudurnu ilçesinde geleneksel kadın giyiminde başa ta çeki sarılı altınlı fes ve baş örtüsü olarak al ve üzerine de i ne oyası ile yapılmı gelin tacı takılmaktadır (Şekil 22).

Fes: Mudurnu yöresinde yün fes kullanılmaktadır. Fes tı ile bordo renkli yünden sık i ne tekni i ile örülerek yapılmaktadır. Ayrıca çuha kuma tan yapılanları da bulunmaktadır. Şekil 18'de görülen fes'in tepesi flo iplik ile kenar kısmı ise kutnu kuma ile kaplanmıştır. Fes'in alın kısmına yan yana sıralanmış sarı paralar dikilmiştir. Fesin içi karton ile sertleştirilmiştir, alt kısmında kordon ilik ile çene başı yapılmıştır. Fes yörede evli kadınlar ve yeni gelinler tarafından kullanılmaktadır (Şekil 18).

Çeki: Fes'in üzerine başlanan üçgen kuma tır. Çeki olarak, ifon, krep, saten gibi parlak ve kaygan kuma lar kullanılmakta ve kenarlarına i ne oyası yapılmaktadır. Fesin alın kısmındaki altınların üstüne çeki başlanmaktadır (Şekil 19).

Al (Çatki): Evli kadınların kullandığı bir örtüdür. Kırmızı ipek, ifon ya da krep üzerine pullarla i lenmektedir. Kenarlarında sarı simden oya veya firkete ile pullu oylar yapılmaktadır. Örnek'te hazır sim harç kullanılmıştır. Pullarla ay yıldız ve güneş motifi i lenmiştir (Şekil 20).

Gelin Tacı: ipek, ibri im vb. bükümlü ya da bükümsüz renkli ipliklerin, tı , firkete, mekik, i ne vb. araçların yardımıyla dü ümlenerek örüldü ü düz veya üç boyutlu süslemelere “oya” denmektedir (Sürür 1983, 11). ne oyalarda temel araç olarak i ne, yardımcı araç olarak tı ve firkete kullanılmakta ve ipek ya da pamuk ipli i ile yapılmaktadır. erit halinde hazırlanan i ne oyaları tel üzerine sarılarak taç ekline getirilmektedir. Mudurnu ilçesinde genç kızların ba larına bu i ne oyası ile yapılan ve “gül” adı verilen gelin tacı taktıkları, gelinlerin ise fes ve alın üzerine “gül taktıkları belirtilmektedir (ekil 21).

Şekil 18. Mudurnu ilçesinde kullanılan fes'in önden görünümü (a), fesin içi (b)

Şekil 19. Çeki

Şekil 20. Al (çatki)

Şekil 21. Gelin tacı

Şekil 22. Mudurnu ilçesi Gelin ba 1

SONUÇ:

Folklorun konuları arasında yer alan geleneksel baskılar Bolu ili ve ilçelerinin gösterili maddi kültür ürünleridir. Geleneksel kadın baskıları insanın içinde yaşadığı zamana, topluma, gelenekler ve zevkler göre biçimlenmektedir.

Günümüzde Bolu ili ve ilçelerinde yöresel kıyafet ve baskılar sandıklarda yer almakta ancak özel günlerde giyilmekte ve halkın yaşamında geçmişin gelenek ve görenekleri kısmen de olsa sürmektedir. Modern toplum hayatının yaygınlaşması, yaşam şartları, kullanım kolaylığı gibi pek çok sebeple eski anlam ve önemini yitirmiş ve kaybolmaya yüz tutmaktadır.

Maddi kültür varlıklarımızdan biri olan geleneksel kadın baskıları, moda olgusu, değişimlik arama isteği, teknolojik gelişmeler, yaşam koşulları vb. nedenlerle hızla yok olma tehlikesi ile karşı karşıyadır. Toplumun kültürünü, gelenek ve göreneklerini, yaşam biçimini simgeleyen ve tanıtan kadın baskılarının incelenmesi ve belgelenmesi gelecek kuşaklara tanıtılması açısından önem taşımaktadır.

Bu nedenle daha fazla geç kalınmadan yörelere gidilerek doğru bilgilere yerinde ulaşılması ve araştırma, belgeleme çalışmaları ağırlık verilmesi, kaybolmaya yüz tutmuş bu kültür değerlerinin araştırılması günümüze ulaşılabilen örneklerinin tespit ve muhafaza edilmesi, sistemli olarak incelenmesi gerekmektedir. Yapılan bu çalışmanın konuya ilgi duyan ve bu alanda çalışmalara katkı getireceği umulmaktadır.

Kaynaklar

ERDEN, A., (1998).**Anadolu Giysi Kültürü**. Ankara.

ÖNDER, M., (1998). **Antika Eski Eserler Kılavuzu**. Türkiye Bankası Yayınları, İstanbul.

ÖZDEMİR, K. S., (2006). “ Bolu-Kıbrısçık Yöresi Geleneksel Gelin Giysileri.” Folklor ve Edebiyat Dergisi 454 189-193.

SÜRÜR, A., (1983). “Ege Yöresi Kadın Giyiminde Geleneksel Toplumsal ve İnanışlara Dayalı Örnekler ve Günümüzde Yaşayan Yerel Örnekleri”, II. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi Bildirileri, Maddi Kültür, 227-235, Ankara.

TANŞUK, S., (1976). “Türk Kadın Başlıkları.” Sanat Dünyamız Dergisi 7: 52-64.